

DUTCH FORWARDING CONDITIONS

**GENERAL CONDITIONS
OF
FENEX (Netherlands Association for Forwarding and Logistics)**

deposited at the Registry of the District Courts at Amsterdam and Rotterdam on 1 May 2018

CONTENTS

Definitions.....	3
Article 1. Definitions	3
Scope	3
Article 2. Scope	3
Article 3. Third parties	4
Conclusion of the Agreement.....	4
Article 4. Conclusion of the Agreement.....	4
Article 5. Customs work.....	4
Remunerations and other costs.....	4
Article 6. Remunerations	4
Insurance	5
Article 7. Insurance	5
Execution of the Agreement.....	6
Article 8. Delivery date, method of delivery and route	6
Article 9. Commencement of the Services	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Article 10. Goods handling.....	6
Liability	7
Article 11. Liability.....	7
Article 12. Force majeure.....	8
Article 13. Refusal of carriers.....	8
Imperative law	9
Article 14. The Agreement to organise transportation of goods.....	9
Payment.....	9
Article 15. Payment terms	9
Article 16. Allocation of payments and judicial and extrajudicial costs	10
Article 17. Sureties	10
Final provisions.....	11
Article 18. Termination of the Agreement.....	11
Article 19. Proceedings against Third Parties	12
Article 20. Prescription and limitation	12
Article 21. Choice of law	13
Article 22. Reference title	13
Disputes	13

Definitions

Article 1. Definitions

In these Conditions, the following terms shall have the following meanings:

1. **Third party/parties:** all of those persons, who are not employees, with whom the Freight Forwarder has an undertaking on behalf of the Client, irrespective of whether the Freight Forwarder has the undertaking in its own name or in the name of the Client;
2. **Services:** all activities and work, in any form and by whatever name, including those performed by the Freight Forwarder for or on behalf of the Client;
3. **Freight Forwarder:** the natural or legal person who performs Services on behalf of the Client and who uses these Conditions; this person is not exclusively understood to be the Freight Forwarder referred to in Book 8 of the Dutch Civil Code;
4. **Client:** every natural or legal person who provides the Freight Forwarder with an order to perform Services and concludes to that effect the Agreement, irrespective of the agreed method of payment;
5. **Agreement:** the agreement entered into by the Freight Forwarder and Client in respect of the Services to be performed by the Freight Forwarder, of which these Conditions form part;
6. **Force majeure:** all circumstances that the Freight Forwarder has reasonably been unable to avoid and in respect of which the Freight Forwarder has reasonably been unable to prevent the consequences.;
7. **Conditions:** these Dutch Forwarding Conditions.
8. **Good/Goods:** the goods to be made available or made available to the Freight Forwarder, its agent or Third Parties by or on behalf of the Client, for the purpose of executing the Agreement.

Scope

Article 2. Scope

1. These Conditions govern all offers, agreements, legal acts and actual acts relating to Services to be performed by the Freight Forwarder, insofar as these are not subject to imperative law. These Conditions apply to the legal relationship between the parties, including once the Agreement has ended.
2. Insofar as any provision in these Conditions is void or otherwise unenforceable, this does not affect the validity of the other provisions in these Conditions. Furthermore, considered to be

applicable is such a stipulation (legally permissible) that is the closest to the purport of the void or voided stipulation.

Article 3. Third Parties

The Client gives the Freight Forwarder free rein to engage the services of Third Parties to execute the Agreement, and to accept the (general) terms and conditions of those Third Parties at the Client's expense and risk, unless agreed otherwise with the Client. At the Client's request, the Freight Forwarder is obliged to provide (a copy of) the (general) terms and conditions under which it has entered into a contract with those Third Parties.

Conclusion of the Agreement

Article 4. Conclusion of the Agreement

1. All offers made by the Freight Forwarder are non-binding.
2. Agreements, as well as amendments of and additions to these agreements, shall only become effective if and insofar as the Freight Forwarder has confirmed these in writing or the Freight Forwarder has started to perform the Services.

Customs work

Article 5. Customs work

1. The provision of information to the Freight Forwarder, that is reasonably provided to enable customs formalities to be carried out, shall imply an order, unless otherwise agreed in writing.
2. This order is accepted by the Freight Forwarder by means of an explicit written confirmation or by the Freight Forwarder starting to carry out the customs formalities. The Freight Forwarder is never obliged to accept an order to carry out customs formalities.
3. If the Freight Forwarder becomes familiar with information or conditions which would indicate that the Client has not complied with article 9 paragraph 3 of these Conditions (has provided incorrect and/or incomplete information and/or documents) and on the basis of which the Freight Forwarder has not accepted the order to carry out customs formalities, the Freight Forwarder is at all times entitled to end this order and not carry this out (any further), which may or may not be set out in an additional agreement and/or authorisation, without any obligation to pay damages.

Remunerations and other costs

Article 6. Remunerations

© Copyright FENEX, 2018

All rights reserved. These conditions, or parts thereof, may not be reproduced, copied or published in any form or by any means without the written permission of FENEX, The Netherlands.

1. All prices quoted shall be based on the prices that apply at the time of the offer (quotation). If between the time of the offer and the time of execution of the Agreement, one or more of the cost factors (including fees, wages, the cost of social measures and/or laws, freight prices and exchange rates, etc.) increase, the Freight Forwarder is entitled to pass on this increase to the Client. The Freight Forwarder must be able to prove the changes.
2. If the Freight Forwarder charges all-in or fixed rates, these rates shall be deemed to include all costs that, in the normal process of handling the order, are for the account of the Freight Forwarder.
3. Unless provided otherwise, all-in or fixed rates shall not include at any rate: duties, taxes and levies, consular and attestation fees, costs of preparing bank guarantees and insurance premiums.
4. In the event of circumstances that are of such a nature that when concluding the Agreement it was not deemed necessary to take into account the risk that they could occur, that cannot be attributed to the Freight Forwarder and that significantly increase the costs of the Services being performed, the Freight Forwarder is entitled to an additional payment. Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client. In such a case, the additional payment shall consist of the additional costs that the Freight Forwarder has had to incur in order to perform the Services, plus an additional payment - deemed fair and equitable - for the services to be performed by the Freight Forwarder.
5. Expenses of an exceptional nature and higher wages arising whenever Third Parties, by virtue of any provision in the relevant agreements between the Freight Forwarder and Third Parties, load or unload goods in the evening, at night, on Saturdays or on Sundays or public holidays in the country where the Service is being carried out, shall not be included in the agreed prices, unless specifically stated. Any such costs shall therefore be remunerated by the Client to the Freight Forwarder.
6. Other than in cases of intent or deliberate recklessness on the part of the Freight Forwarder, in the event of the loading and/or unloading time being inadequate, all costs resulting therefrom, such as demurrage, waiting times, etc. shall be borne by the Client, even when the Freight Forwarder has accepted the bill of lading and/or the charter party from which the additional costs arise without protestation. The Freight Forwarder must make every effort to avoid these costs.

Insurance

Article 7. Insurance

1. Insurance of any kind shall only be arranged at the Client's expense and risk following acceptance by the Freight Forwarder of the Client's explicit written order, in which the Client clearly specifies the goods to be insured and the value to be insured. A mere statement of the value or the interest is not enough.
2. The Freight Forwarder will take out the insurance (or arrange for this to be taken out) through an insurer / insurance broker / insurance intermediary. The Freight Forwarder is neither

© Copyright FENEX, 2018

All rights reserved. These conditions, or parts thereof, may not be reproduced, copied or published in any form or by any means without the written permission of FENEX, The Netherlands.

responsible nor liable for the solvency of the insurer / insurance broker / insurance intermediary.

3. When the Freight Forwarder uses equipment, such as derricks, cranes, fork-lift trucks and other machines to perform the Services that do not form part of its usual equipment, the Freight Forwarder shall be entitled to take out insurance at the Client's expense to cover the Freight Forwarder's risks arising from the use of such equipment. Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client about the use of such equipment. If no timely prior consultation is possible, the Freight Forwarder will take the measures that seem to it to be in the best interests of the Client and shall inform the Client of that.

Execution of the Agreement

Article 8. Delivery date, method of delivery and route

1. The mere statement by the Client of a time for delivery shall not legally bind the Freight Forwarder. Arrival times are not strict deadlines and are not guaranteed by the Freight Forwarder, unless agreed otherwise in writing.
2. If the Client has not given any specific instructions about this with its order, the method of delivery and route shall be at the Freight Forwarder's discretion and the Freight Forwarder may at all times accept the documents customarily used by the firms it contracts for the purpose of carrying out its orders.

Article 9. Commencement of the Services

1. The Client is obliged to deliver the Goods to the Freight Forwarder or a Third Party in suitable packaging to the agreed location, at the agreed time and in the manner agreed.
2. In respect of the Goods, as well as in respect of the handling thereof, the Client is obliged to supply the Freight Forwarder in good time with any details and documents that it knows or ought to know, are of importance to the Freight Forwarder. If the Goods and/or activities are subject to governmental provisions, including customs and excise regulations and tax rules, the Client must provide all information and documents, in good time, that are required by the Freight Forwarder in order to comply with those provisions.
3. The Client guarantees that the information and documents that it provides are correct and complete and that all instructions and Goods that are made available comply with current legislation. The Freight Forwarder shall not be obliged but shall be entitled to investigate whether the information provided is correct and complete.

Article 10. Goods Handling

1. All operations such as inspecting, sampling, taring, tallying, weighing, measuring, etc. and receiving goods subject to appraisal by a court-appointed expert, shall take place only on the Client's specific instructions and upon remuneration of the costs thereof.

© Copyright FENEX, 2018

All rights reserved. These conditions, or parts thereof, may not be reproduced, copied or published in any form or by any means without the written permission of FENEX, The Netherlands.

2. Notwithstanding the provisions in paragraph 1, the Freight Forwarder shall be entitled, but not obliged, on its own authority and at the Client's expense and risk, to take all such actions as it deems necessary in the Client's interest. Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client. If this is not possible, the Freight Forwarder shall take the measures that seem to it to be in the best interests of the Client and shall inform the Client of the measures taken and the associated costs, as soon as this is reasonably possible.
3. The Freight Forwarder is not an expert with respect to the Goods. The Freight Forwarder shall therefore in no way be liable for any damage that arises from or that is related to any notification by the Freight Forwarder with regard to the state, nature or quality of the Goods; nor shall the Freight Forwarder be under any obligation to ensure that the shipped Goods correspond with the samples.

Liability

Article 11. Liability

1. All Services shall be at the Client's expense and risk.
2. Without prejudice to the provisions in Article 17, the Freight Forwarder shall not be liable for any damage whatsoever, unless the Client can prove that the damage has been caused by fault of negligence on the part of the Freight Forwarder or the latter's employees.
3. The Freight Forwarder's liability shall in all cases be limited to 10,000 SDR per occurrence or series of occurrences with one and the same cause of damage. Taking into account the aforementioned limit, in the event of damage, loss of value or loss of the Goods in the Agreement, the liability shall be limited to 4 SDR per kilogram of damaged or devalued Goods or lost gross weight.
4. The loss to be indemnified by the Freight Forwarder shall never exceed the invoice value of the Goods, to be proved by the Client, in default whereof the market value, to be proved by the Client, at the time when the damage occurred, shall apply.
5. The Freight Forwarder shall never be liable for lost profit, consequential loss and immaterial damage, however that occurred.
6. If during the execution of the Agreement damage occurs for which the Freight Forwarder is not liable, taking into account the provisions in Article 19 of these Conditions, the Freight Forwarder shall make efforts to recover the Client's damage from the party that is liable for the damage. The Freight Forwarder shall be entitled to charge to the Client the costs incidental thereto. If so requested, the Freight Forwarder shall waive in the Client's favour its claims against Third Parties whose services it engaged for the purpose of executing the Agreement.
7. The Client shall be liable vis-a-vis the Freight Forwarder for any damage - including but not

limited to material and immaterial damage, consequential damage, fines, interest, as well as penalties and confiscation, including damage on account of non-clearance or tardy clearance of customs documents and claims due to product liability and/or intellectual property rights – suffered directly or indirectly by the Freight Forwarder as a result of (amongst other things) the non-compliance by the Client of any obligation pursuant to the Agreement or pursuant to applicable national and/or international legislation, as a result of any incident that is within the control of the Client, as well as a result of the fault or negligence in general of the Client and/or its employees and/or Third Parties whose services the Client engages and/or Third Parties that work on behalf of the Client.

8. The Client shall indemnify the Freight Forwarder at all times against third-party claims, including employees of both the Freight Forwarder and the Client, connected with or ensuing from the damage referred to in the previous paragraph.
9. Even where all-in or fixed rates, as the case may be, have been agreed, the Freight Forwarder that is not a carrier but always a party that arranges transportation in accordance with title 2, section 3 of Book 8 of the Dutch Civil Code, shall be liable, whereby the liability is governed by these Conditions.
10. If a claim is made against the Freight Forwarder by the Client outside of the Agreement in respect of the damage that occurs during the execution of the Services, then the Freight Forwarder's liability shall be limited to the liability under the Agreement.
11. If to defend its liability for conduct of a Third Party or employee the Freight Forwarder derives a defence from the Agreement vis-a-vis the Client, then if it is held liable by the Client under this defence, a Third Party or employee can invoke this defence as if the Third Party or employee were also party to the Agreement.
12. In the event a Freight Forwarder is held liable outside of the Agreement with regard to damage to or loss of a Good or delay in delivery by someone who is not party to the Agreement or a transport agreement entered into by or on behalf of the Freight Forwarder, then the Freight Forwarder has no further liability than it would have under the Agreement.

Article 12. Force majeure

1. In the event of Force Majeure, the Agreement shall remain in force; the Freight Forwarder's obligations shall, however, be suspended for the duration of the Force Majeure.
2. All additional costs caused by Force Majeure, such as transport and storage charges, warehouse or yard rental, demurrage and standing fees, insurance, removal, etc., shall be borne by the Client and shall be paid to the Freight Forwarder at the latter's first request.

Article 13. Refusal of carriers

1. If the carriers refuse to sign for quantity, weight, etc., the Freight Forwarder shall not be liable for the consequences thereof.

Imperative law

Article 14. The Agreement to organise transportation of goods

1. These Conditions shall not affect articles 8:61 paragraph 1, 8:62 paragraphs 1 and 2 and 8:63 paragraphs 1,2 and 3 of the Dutch Civil Code.

Payment

Article 15. Payment conditions

1. The Client shall pay to the Freight Forwarder the agreed remunerations and other costs, freights, duties, etc. ensuing from the Agreement upon commencement of the Services, unless agreed otherwise.
2. The risk of exchange rate fluctuations shall be borne by the Client.
3. The amounts referred to in paragraph 1 shall also be due if damage has occurred during the execution of the Agreement.
4. If, in contravention of paragraph 1 of this article, the Freight Forwarder allows deferred payment, the Freight Forwarder shall be entitled to make a credit limit charge.
5. In the event of termination or dissolution of the Agreement, all claims of the Freight Forwarder - including future claims - shall be due and payable forthwith and in full. All claims shall be due and payable forthwith and in full in any case, if:
 - the bankruptcy of the Client is announced, the Client applies for suspension of payment or otherwise loses the unrestricted disposition over a significant part of its assets;
 - The Client offers a settlement to his creditors, is in default of fulfilling any financial obligation owed to the Freight Forwarder, ceases to trade or - where the Client is a legal entity or corporate body - if the legal entity or the corporate body is dissolved.
6. Upon first demand by the Freight Forwarder, the Client must provide security for the amount owed or that shall be owed by the Client to the Freight Forwarder. This obligation remains if the Client also has to provide or has provided security in relation to the amount owed.
7. The Freight Forwarder shall not be obliged, from its own means, to provide security for the payment of freight, duties, levies, taxes and/or other costs should the same be demanded. All the consequences of non-compliance or of failure to comply forthwith with a demand from the Freight Forwarder to provide security shall be borne by the Client.

If the Freight Forwarder has provided security from of its own means, it may demand that the Client immediately pays the amount for which security has been provided.

Where possible, the Freight Forwarder shall consult in advance with the Client. If no timely prior consultation is possible, the Freight Forwarder will take the measures that seem to it to be in the best interests of the Client and shall inform the Client of that.

8. The Client shall at all times be obliged to indemnify the Freight Forwarder for any amounts to be levied or additionally demanded by any authority in connection with the Agreement, as well as any related fines imposed upon the Freight Forwarder.

The Client shall also reimburse the said amounts to the Freight Forwarder if a Third Party brought in by the Freight Forwarder demands payment for the said amounts within the framework of the Agreement.

9. The Client shall at all times indemnify the Freight Forwarder for any amounts, as well as for all additional costs that may be claimed or additionally claimed from the Freight Forwarder in connection with the order, as a result of incorrectly levied freight and costs.
10. It shall not be permissible for claims receivable to be set off against payment of remunerations arising from the Agreement on any other account in respect of the Services owed by the Client or of other costs chargeable against the Goods with claims of the Client or suspension of the aforementioned claims by the Client.

Article 16. Allocation of payments and judicial and extrajudicial costs

1. Cash payments shall be deemed in the first place to have been made on account of non-preferential debts.
2. The Freight Forwarder shall be entitled to charge to the Client extrajudicial and judicial costs for collection of the claim. The extrajudicial collection costs are owed as from the time at which the Client is in default and these amount to 10% of the claim, with a minimum of € 100.00.

Article 17. Sureties

1. The Freight Forwarder has the right to refuse the delivery of Goods, documents and monies, that the Freight Forwarder has or will obtain, for whatever reason and with whatever destination, in respect of another party.
2. The Freight Forwarder has a right of retention in respect of all Goods, documents and monies that the Freight Forwarder holds or will hold for whatever reason and with whatever destination, for all claims the Freight Forwarder has or might have in future on the Client and/or the owner of the Goods, including in respect of all claims which do not relate to those Goods.
3. The Freight Forwarder has a right of lien in respect of all Goods, documents and monies that the Freight Forwarder holds or will hold for whatever reason and with whatever destination, for all claims the Freight Forwarder has or might have in future on the Client and/or the owner of the Goods.

4. The Freight Forwarder shall regard anyone who, on behalf of the Client, entrusts Goods to the Freight Forwarder for performing Services, as the Client's agent for creating a lien on those Goods.
5. If when settling the invoice a dispute arises over the amount due or if there is need for a calculation to be made for the determination of what is due that cannot be made quickly, then at the discretion of the Freight Forwarder, the Client or the party that demands delivery at the request of the Freight Forwarder is obliged to pay forthwith the part which the parties agree is due and to furnish security for the part in dispute or for the part for which the amount has not yet been established.
6. The Freight Forwarder can also exercise the rights outlined in this article (right of lien, right of retention and right to refuse delivery) for what is still owed to it by the Client in relation to previous orders and for any amounts payable by way of delivery C.O.D. in respect of the Goods.
7. The sale of any security shall take place at the account of the Client in the manner prescribed by law or - if there is consensus thereon - privately.
8. At the Freight Forwarder's first request, the Client shall furnish security for costs paid or to be paid by the Freight Forwarder to Third Parties or government authorities and other costs that the Freight Forwarder incurs or anticipates incurring, on behalf of the Client, including freight, port costs, duties, taxes, levies and premiums.
9. In the absence of documents, the Freight Forwarder is not obliged to give indemnities or furnish securities. If the Freight Forwarder has given indemnification or furnished security, the Client is obliged to indemnify the Freight Forwarder from all consequences thereof.

Final provisions

Article 18. Termination of the Agreement

1. The Freight Forwarder can terminate the Agreement with immediate effect in the event the Client:
 - discontinues its profession or business largely or in full;
 - loses the power to dispose of its assets or a substantial part thereof;
 - loses its legal personality, is dissolved or effectively liquidated;
 - is declared bankrupt
 - offers an agreement excluded from the bankruptcy proceedings;
 - applies for moratorium on payment;
 - loses the power to dispose of its goods or a substantial part thereof as a result of seizure.
2. If the Freight Forwarder consistently imputably fails to fulfil one or more of its obligations under the Agreement, without prejudice to its right to compensation for any damage that

may have been suffered in accordance with article 11, the Client can dissolve the Agreement with immediate effect in full or in part after:

- it has notified the Freight Forwarder by registered letter with reasons how the Freight Forwarder has failed to comply, stipulating a period of time of at least thirty days for fulfilment of the obligations, and;
 - on expiry of that deadline, the Freight Forwarder has not yet fulfilled the obligations.
3. If the Client consistently imputably fails to fulfil one or more of its obligations under the Agreement, without prejudice to its right to compensation for any damage that may have been suffered, the Freight Forwarder can dissolve the Agreement with immediate effect in full or in part after, by registered letter, it has stipulated a deadline to the Client of at least fourteen days for fulfilment of the obligations and upon expiry of that deadline, the Client has not yet fulfilled its obligations. If, by stipulating such a period, the Freight Forwarder's interests in the undisturbed conduct of its business would be impaired disproportionately, the Freight Forwarder may dissolve the Agreement without observing a time limit.
4. Neither of the Parties may dissolve the Agreement if, considering its special nature or limited significant, the failure does not justify dissolution with all implications thereof.

Article 19. Proceedings against Third Parties

1. Legal and arbitration proceedings against Third Parties shall not be conducted by the Freight Forwarder unless it agrees to do so at the Client's request and at the latter's expense and risk.

Article 20. Prescription and limitation

1. Notwithstanding the provisions in paragraph 5 of this article, every claim is subject to prescription by the expiry of a period of nine months.
2. Every claim vis-a-vis the Freight Forwarder shall be time-barred by the mere expiry of a period of 18 months.
3. The periods of time stated in paragraphs 1 and 2 commence on the day following the day on which the claim has become due and payable, or the day following the day on which the prejudiced party had the knowledge of the loss. Notwithstanding the foregoing provisions, the aforementioned periods of time for claims with regard to damage, value depreciation or loss of the Goods, commence on the day following the day on which the Goods are delivered by the Freight Forwarder or should have been delivered.
4. In the event that the Freight Forwarder is held liable by Third Parties, including any public authority, for damages, the periods of time stated in paragraphs 1 and 2 commence as from the first of the following days:
- the day following the day on which the Third Parties have brought action against the Freight Forwarder;
 - the day following the day on which the Freight Forwarder has settled the claim brought against it.

If the Freight Forwarder or the Third Party whose services it has engaged objects and/or

appeals, the periods of time stated in paragraphs 1 and 2 commence on the day following the day on which a final ruling has been given on the objections and/or appeal.

5. Unless the situation referred to in paragraph 4 of this article occurs, if following the term of prescription a claim is brought against one of the parties for that payable by that party to a Third Party, a new term of prescription of three months commences.

Article 21. Choice of law

1. All Agreements to which these Conditions apply are governed by Dutch law.
2. The place of payment and settlement of claims shall be the Freight Forwarder's place of business.

Article 22. Reference title

1. These general terms and conditions can be cited as "Dutch Forwarding Conditions".

Disputes

Article 23. Arbitration

1. All disputes which may arise between the Freight Forwarder and its Other Party shall be decided by three arbitrators to the exclusion of the ordinary courts of law, in accordance with the FENEX Rules of Arbitration. The FENEX Rules of Arbitration and the current fees for the arbitration process can be read and downloaded from the FENEX website. A dispute shall exist whenever either of the parties declares that this will be so.
Without prejudice to the provisions of the preceding paragraph, the Freight Forwarder shall be at liberty to bring before the competent Dutch court in the Freight Forwarder's place of business, claims for sums of money due and payable, the indebtedness of which has not been disputed in writing by the Other Party within four weeks after the invoice date. The Freight Forwarder is also at liberty to institute interim relief proceedings for claims of an urgent nature at the competent Dutch court in the Freight Forwarder's place of business.
2. The arbitration shall be settled by three arbitrators, unless neither of the parties has submitted a request for arbitrators to be appointed and the parties have jointly informed the FENEX secretariat in writing that they wish to have the arbitration settled by an arbitrator who they have appointed jointly, appending the written declaration of the arbitrator who they have appointed jointly containing his/her acceptance of the appointment and the force and validity of the FENEX Arbitration Rules.
3. One arbitrator shall be appointed by the Chairman or the Vice-Chairman of the FENEX; the second shall be appointed by the Dean of the Bar Association of the district in which the aforesaid Freight Forwarder has its registered office; the third shall be appointed by mutual agreement between the two arbitrators so appointed.
4. The Chairman of the FENEX shall appoint an expert on forwarding and logistics; the Dean of

© Copyright FENEX, 2018

All rights reserved. These conditions, or parts thereof, may not be reproduced, copied or published in any form or by any means without the written permission of FENEX, The Netherlands.

the Bar Association shall be asked to appoint a specialised lawyer in forwarding and logistics; the third arbitrator shall preferably be an expert in the branch of trade or industry in which the Freight Forwarder's Other Party is engaged.

FENEX: Netherlands Association for Forwarding and Logistics

PortcityII, Waalhaven Z.z. 19, 3rd floor, Havennummer 2235, 3089 JH Rotterdam

P.O. Box 54200, 3008 JE Rotterdam

NEDERLANDSE EXPEDITIEVOORWAARDEN

**ALGEMENE VOORWAARDEN VAN FENEX
(Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek)**

gedeponeerd ter Griffie van de Arrondissementsrechtbanken te Rotterdam en Amsterdam
op 1 mei 2018

INHOUDSOPGAVE

Definities	3
Artikel 1. Definities.....	3
Werkingsfeer	3
Artikel 2. Werkingsfeer.....	3
Artikel 3. Derden	4
Tot stand komen van de overeenkomst	4
Artikel 4. Totstandkoming Overeenkomst.....	4
Artikel 5. Douanewerkzaamheden.....	4
Vergoedingen en overige kosten	4
Artikel 6. Vergoedingen	5
Verzekering	5
Artikel 7. Verzekering.....	5
Uitvoering van de overeenkomst	6
Artikel 8. Aflevertijd, wijze van verzending en route.....	6
Artikel 9. Aanvang van de Diensten	6
Artikel 10. Behandeling van Zaken.....	6
Aansprakelijkheid	7
Artikel 11. Aansprakelijkheid	7
Artikel 12. Overmacht	8
Artikel 13. Weigering vervoerders	9
Dwingend recht	9
Artikel 14. Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen	9
Betaling	9
Artikel 15. Betalingsvoorwaarden.....	9
Artikel 16. Toerekening betalingen en rechtelijke- buitengerechtelijke kosten	10
Artikel 17. Zekerheden.....	10
Slotbepalingen	11
Artikel 18. Beëindiging van de Overeenkomst.....	11
Artikel 19. Procedures tegen derden	12
Artikel 20. Verjaring en verval.....	12
Artikel 21. Rechtskeuze.....	13
Artikel 22. Citeertitel.....	13
Geschillen	13
Artikel 23. Arbitrage.....	13

Definities

Artikel 1. Definities

In deze Voorwaarden wordt verstaan onder:

1. **Derde(n)**: al diegenen, niet zijnde ondergeschikten, waarmee de Expediteur zich ten behoeve van de Opdrachtgever heeft verbonden, ongeacht of Expediteur zich op eigen naam of op naam van Opdrachtgever heeft verbonden;
2. **Diensten**: alle handelingen en werkzaamheden, in welke vorm en hoegenaamd ook die Expediteur voor of ten behoeve van Opdrachtgever verricht;
3. **Expediteur**: de natuurlijke of rechtspersoon die Diensten voor Opdrachtgever verricht en die gebruik maakt van deze Voorwaarden, onder welke persoon niet uitsluitend wordt verstaan de expediteur als bedoeld in Boek 8 BW;
4. **Opdrachtgever**: iedere natuurlijke of rechtspersoon die opdracht tot het verrichten van Diensten aan de Expediteur geeft en daartoe met deze de Overeenkomst sluit, ongeacht de overeengekomen wijze van betaling;
5. **Overeenkomst**: de door de Expediteur en Opdrachtgever gesloten overeenkomst met betrekking tot de door de Expediteur uit te voeren Diensten, waar deze Voorwaarden deel van uitmaken;
6. **Overmacht**: alle omstandigheden die de Expediteur redelijkerwijze niet heeft kunnen vermijden en waarvan de Expediteur de gevolgen redelijkerwijze niet heeft kunnen verhinderen;
7. **Voorwaarden**: deze Nederlandse Expeditievoorwaarden.
8. **Za(a)k(en)**: de ter zake van de uitvoering van de Overeenkomst aan de Expediteur, diens hulppersoon of Derden door of namens Opdrachtgever ter beschikking te stellen of gestelde zaken.

Werkingsfeer

Artikel 2. Werkingsfeer

1. Deze Voorwaarden beheersen alle aanbiedingen, overeenkomsten, rechts- en feitelijke handelingen met betrekking tot de te verrichten Diensten door de Expediteur, voor zover deze niet zijn onderworpen aan dwingend recht. Op de rechtsverhouding tussen partijen zijn, ook nadat de Overeenkomst is geëindigd, deze Voorwaarden van toepassing.
2. Voor zover enige bepaling in deze Voorwaarden nietig of anderszins niet afdwingbaar is, tast dat de geldigheid van de overige bepalingen in deze Voorwaarden niet aan. Voorts zal geldend geacht worden een zodanig beding dat, wettelijk geoorloofd, de strekking van het (ver)nietig(d)e beding het meest nabij komt.

3. In geval van strijdigheden met vertaalde voorwaarden prevaleert de Nederlandse versie van deze Voorwaarden.

Artikel 3. Derden

De Opdrachtgever laat aan de Expediteur de vrije hand om ter uitvoering van de Overeenkomst Derden in te schakelen en de (algemene) voorwaarden van die Derden voor rekening en risico van Opdrachtgever te aanvaarden, tenzij met de Opdrachtgever anders is overeengekomen. Expediteur is verplicht om op verzoek van Opdrachtgever (een kopie van) de (algemene) voorwaarden waaronder hij met die Derden heeft gecontracteerd aan Opdrachtgever te overhandigen.

Tot stand komen van de overeenkomst

Artikel 4. Totstandkoming Overeenkomst

1. Alle door de Expediteur gedane aanbiedingen zijn vrijblijvend.
2. Overeenkomsten, alsmede wijzigingen en aanvullingen daarop, komen pas tot stand indien en voor zover Expediteur deze schriftelijk heeft bevestigd of Expediteur met de uitvoering van de Diensten is aangevangen.

Douanewerkzaamheden

Artikel 5. Douanewerkzaamheden

1. Het aan de Expediteur verstrekken van gegevens, die redelijkerwijze worden verstrekt voor het verrichten van douaneformaliteiten, houdt opdracht daartoe in, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Deze opdracht wordt door Expediteur aanvaard door middel van een uitdrukkelijke schriftelijke bevestiging of doordat de Expediteur aanvangt met de uitvoering van de douaneformaliteiten. Expediteur is nooit verplicht een opdracht tot het verrichten van douaneformaliteiten te aanvaarden.
3. Indien Expediteur bekend raakt met gegevens of omstandigheden waaruit kan worden afgeleid dat Opdrachtgever niet voldaan heeft aan artikel 9 lid 3 van deze Voorwaarden (onjuiste en / of onvolledige gegevens en / of documenten ter beschikking heeft gesteld) en op basis waarvan Expediteur de opdracht tot het verrichten van douaneformaliteiten niet zou hebben aanvaard, is Expediteur te allen tijde gerechtigd deze opdracht, al dan niet vastgelegd in een aanvullende overeenkomst en/of machtiging, zonder verplichting tot schadevergoeding, te beëindigen en niet (verder) uit te voeren.

Vergoedingen en overige kosten

Artikel 6. Vergoedingen

1. Prijsopgaven worden steeds gedaan op basis van de op het tijdstip van het aanbod (offerte) geldende prijzen. Indien tussen het moment van het aanbod en het moment van de uitvoering van de Overeenkomst één of meer kostprijsfactoren (waaronder onder meer zijn te verstaan tarieven, lonen, kosten van sociale maatregelen en/of wetten, vracht- en koersnoteringen etc.) een verhoging ondergaan, is Expediteur gerechtigd deze verhoging aan Opdrachtgever in rekening te brengen. De Expediteur dient de wijzigingen te kunnen aantonen.
2. Indien door de expediteur all-in tarieven of forfaitaire (gefixeerde) tarieven worden berekend, moeten in deze tarieven worden beschouwd te zijn begrepen alle kosten die in het algemeen bij normale afwikkeling van de opdracht voor rekening van de Expediteur komen.
3. Tenzij het tegendeel is bedongen, zijn in all-in tarieven en in forfaitaire (gefixeerde) tarieven in ieder geval niet begrepen: rechten, belastingen en heffingen, consulaats- en legalisatiekosten, kosten voor het opmaken van bankgaranties en verzekeringspremies.
4. In geval van omstandigheden die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de Overeenkomst geen rekening behoefde te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen, die de Expediteur niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van de uitvoering van de Diensten aanzienlijk verhogen, heeft de Expediteur aanspraak op bijbetaling. Waar mogelijk pleegt de Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever. Alsdan zal de bijbetaling bestaan uit de extra kosten die de Expediteur heeft moeten maken teneinde de prestatie te verrichten vermeerderd met een extra naar billijkheid vast te stellen vergoeding voor de door de Expediteur te verrichten prestaties.
5. Buitengewone onkosten en hogere arbeidslonen, die ontstaan wanneer Derden krachtens enige bepaling in de desbetreffende overeenkomsten tussen Expediteur en Derden gedurende de avond, de nacht, op zaterdagen of op zon- of feestdagen in het land waar de Dienst wordt verricht, tot laden of lossen overgaan, zijn niet in de overeengekomen prijzen begrepen, tenzij zulks afzonderlijk is bedongen. Zulke kosten moeten dientengevolge door de Opdrachtgever aan de Expediteur worden vergoed.
6. Tenzij sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van de Expediteur, komen bij onvoldoende laad- en /of lostijd alle daaruit voortvloeiende kosten, zoals overliggelden, wachtkosten enz. voor rekening van de Opdrachtgever, ook dan wanneer de Expediteur het cognossement en/of de charterpartij, waaruit de extra kosten voortvloeien, zonder protest heeft aangenomen. De Expediteur dient zich in te spannen om de kosten te voorkomen.

Verzekering

Artikel 7. Verzekering

1. Verzekering van welke aard ook wordt slechts voor rekening en risico van de Opdrachtgever afgesloten na aanvaarding door de Expediteur van de uitdrukkelijke schriftelijke opdracht van Opdrachtgever, waarin Opdrachtgever de te verzekeren zaken en de te verzekeren waarde duidelijk specificeert. Opgaaf van de waarde of het belang alleen is niet voldoende.
2. De Expediteur zal de verzekering (doen) onderbrengen bij een verzekeraar /

verzekeringsmakelaar / assurantië tussenpersoon. Voor de goedheid van de verzekeraar / verzekeringsmakelaar / assurantië tussenpersoon is de Expediteur niet verantwoordelijk noch aansprakelijk.

3. De Expediteur is, wanneer hij bij de uitvoering van de Diensten gebruik maakt van materialen, zoals bokken, kranen, vorkheftrucks en andere werktuigen, die niet standaard onder zijn uitrusting vallen, gerechtigd voor rekening van de Opdrachtgever een verzekering te sluiten, die de risico's dekt die voor de Expediteur uit het gebruik van deze werktuigen voortvloeien. Waar mogelijk pleegt de Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever over het gebruik van dergelijke materialen. Indien geen tijdig voorafgaand overleg mogelijk is, neemt de Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever daaromtrent.

Uitvoering van de overeenkomst

Artikel 8. Aflevertijd, wijze van verzending en route

1. Enkele vermelding door de Opdrachtgever van een tijd van aflevering bindt de Expediteur niet. Tijden van aankomst zijn geen fatale termijnen en worden door de Expediteur niet gegarandeerd, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen.
2. Indien de Opdrachtgever daaromtrent bij zijn opdracht geen bepaalde voorschriften heeft gegeven, zijn de wijze van verzending en de route ter keuze van de Expediteur, waarbij deze steeds de documenten kan aannemen, die bij de ondernemingen, met welke hij ter uitvoering van de hem gegeven opdracht contracteert, gebruikelijk zijn.

Artikel 9. Aanvang van de Diensten

1. De Opdrachtgever is verplicht de Zaken in deugdelijke verpakking op de overeengekomen plaats, tijd en wijze ter beschikking van de Expediteur of een Derde te stellen.
2. De Opdrachtgever is verplicht de Expediteur omtrent de Zaken alsmede omtrent de behandeling daarvan tijdig al die opgaven te doen en documenten te verschaffen, waarvan hij weet of behoort te weten dat zij voor de Expediteur van belang zijn. Indien de Zaken en/of werkzaamheden onderworpen zijn aan overheidsbepalingen, waaronder begrepen douane- en accijnsbepalingen en belastingvoorschriften, dient de Opdrachtgever tijdig alle inlichtingen en documenten te verstrekken die voor de Expediteur noodzakelijk zijn om aan die bepalingen te voldoen.
3. De Opdrachtgever staat er voor in dat de door hem verstrekte gegevens en documenten juist en volledig zijn en dat alle instructies en ter beschikking gestelde Zaken in overeenstemming zijn met de wet- en regelgeving. De expediteur is niet gehouden doch wel gerechtigd te onderzoeken of de hem gedane opgaven juist en volledig zijn.

Artikel 10. Behandeling van Zaken

1. Alle manipulaties zoals controleren, bemonsteren, tarreren, tellen, wegen, meten enz. en in ontvangst nemen onder gerechtelijke expertise geschieden uitsluitend op uitdrukkelijk voorschrift van de Opdrachtgever en tegen vergoeding van de kosten.
2. Ongeacht het in lid 1 bepaalde is de Expediteur gerechtigd, maar niet verplicht, om op eigen gezag voor rekening en risico van de Opdrachtgever alle maatregelen te treffen, die hij in het belang van laatstgenoemde nodig acht. Waar mogelijk overlegt de Expediteur vooraf met de Opdrachtgever. Indien dit niet mogelijk is, neemt de Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever, zodra dit redelijkerwijze mogelijk is, van de genomen maatregelen en de daaraan verbonden kosten.
3. De Expediteur is geen deskundige met betrekking tot de Zaken. De Expediteur is daarom niet aansprakelijk voor enige schade die voortvloeit uit of verband houdt met enige opgave van de Expediteur met betrekking tot de toestand, aard of kwaliteit van de Zaken of ten aanzien van overeenstemming van monsters met de Zaken.

Aansprakelijkheid

Artikel 11. Aansprakelijkheid

1. Alle Diensten geschieden voor rekening en risico van de Opdrachtgever.
2. De Expediteur is - onverminderd het bepaalde in artikel 17 - niet aansprakelijk voor enige schade, tenzij de Opdrachtgever bewijst dat de schade is ontstaan door schuld of nalatigheid van de Expediteur of diens ondergeschikten.
3. De aansprakelijkheid van de Expediteur is in alle gevallen beperkt tot 10.000 SDR per gebeurtenis of reeks van gebeurtenissen met één en dezelfde schade-oorzaak. Met inachtneming van voornoemde limiet zal in geval van beschadiging, waardevermindering of verlies van de in de Overeenkomst begrepen Zaken de aansprakelijkheid verder zijn beperkt tot 4 SDR per kg beschadigd, in waarde verminderd of verloren gegaan brutogewicht.
4. De door de Expediteur te vergoeden schade zal nimmer meer bedragen dan de door de Opdrachtgever te bewijzen factuurwaarde van de Zaken, bij ontbreken waarvan de door de Opdrachtgever te bewijzen marktwaarde zal gelden op het moment dat de schade is ontstaan.
5. De Expediteur is nimmer aansprakelijk voor gederfde winst, gevolgschade en immateriële schade hoe ook ontstaan.
6. Indien bij de uitvoering van de Overeenkomst schade ontstaat waarvoor de Expediteur niet aansprakelijk is, dient de Expediteur zich, met inachtneming van het bepaalde in artikel 19 van deze Voorwaarden, in te spannen om de schade van de Opdrachtgever te verhalen op degene die voor de schade aansprakelijk is. De Expediteur is gerechtigd de daarbij gemaakte kosten aan de Opdrachtgever in rekening te brengen. Desgevraagd staat de Expediteur zijn aanspraken op de door hem ter uitvoering van de Overeenkomst ingeschakelde Derden aan

de Opdrachtgever af.

7. De Opdrachtgever is tegenover de Expediteur aansprakelijk voor alle schade – waaronder maar niet beperkt tot materiële schade, immateriële schade, gevolgschade, boeten, interesten, alsmede straffen en verbeurdverklaringen, daaronder begrepen gevolgen wegens niet of niet tijdige aanzuivering van douanedocumenten en aanspraken wegens productaansprakelijkheid en/of intellectuele eigendomsrechten – die de Expediteur direct dan wel indirect lijdt ten gevolge van onder meer de niet nakoming door Opdrachtgever van enige verplichting op grond van de Overeenkomst of op grond van toepasselijke nationale en/of internationale wet- en regelgeving, ten gevolge van enig voorval dat in de risicosfeer van Opdrachtgever is gelegen, alsmede ten gevolge van de schuld of nalatigheid in het algemeen van de Opdrachtgever en/of diens ondergeschikten en/of door hem ingeschakelde en/of werkzame derden.
8. De Opdrachtgever zal de Expediteur te allen tijde vrijwaren tegen aanspraken van derden, waaronder begrepen ondergeschikten van zowel de Expediteur als de Opdrachtgever, die verband houden met of voortvloeien uit de in het vorige lid bedoelde schade.
9. De Expediteur, die niet zelf vervoert, is, ook in geval all-in respectievelijk forfaitaire tarieven zijn overeengekomen, niet als vervoerder, maar steeds als doen vervoerder volgens titel 2 afdeling 3 van Boek 8 Burgerlijk Wetboek aansprakelijk, waarbij de aansprakelijkheid wordt beheerst door deze Voorwaarden.
10. Indien de Expediteur door de Opdrachtgever buiten overeenkomst wordt aangesproken ter zake van bij de uitvoering van de Diensten ontstane schade, dan is de Expediteur niet verder aansprakelijk dan hij dit zou zijn op grond van de Overeenkomst.
11. Kan de Expediteur ter afwering van zijn aansprakelijkheid voor een gedraging van een Derde of ondergeschikte aan de Overeenkomst een verweermiddel jegens de Opdrachtgever ontnemen, dan kan ook een Derde of ondergeschikte, indien zij op grond van deze gedraging door de Opdrachtgever wordt aangesproken, dit verweermiddel inroepen, als ware ook de Derde of ondergeschikte zelf partij bij de Overeenkomst.
12. Wordt een Expediteur ter zake van beschadiging of verlies van een Zaak of vertraging in de aflevering, buiten overeenkomst aangesproken door iemand die geen partij is bij de Overeenkomst of een door of namens de Expediteur gesloten overeenkomst tot vervoer, dan is hij tegen deze niet verder aansprakelijk dan hij uit Overeenkomst zou zijn.

Artikel 12. Overmacht

1. Ingeval van Overmacht blijft de Overeenkomst van kracht, de verplichtingen van de Expediteur worden echter voor de duur van de Overmacht opgeschort.
2. Alle extra kosten veroorzaakt door Overmacht, zoals transport- en opslagkosten, pakhuis- of terreinhuur, overlig- en staangelden, assurantie, uitslag enz., komen ten laste van de Opdrachtgever en dienen op eerste verzoek van de Expediteur aan deze te worden voldaan.

Artikel 13. Weigering vervoerders

Indien vervoerders weigeren voor aantal, gewicht enz. te tekenen, is de Expediteur voor de gevolgen daarvan niet verantwoordelijk.

Dwingend recht

Artikel 14. Overeenkomst tot het doen vervoeren van goederen

Deze Voorwaarden laten de artikelen 8:61 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW), 8:62 lid 1 en 2 BW, 8:63 lid 1, 2 en 3 BW onverlet.

Betaling

Artikel 15. Betalingsvoorwaarden

1. De Opdrachtgever is verplicht de Expediteur de overeengekomen vergoedingen en de andere uit de Overeenkomst voortvloeiende kosten, vrachten, rechten, enz. bij aanvang van de Diensten te voldoen, tenzij anders overeengekomen.
2. Het risico van koersschommelingen is voor rekening van de opdrachtgever.
3. De in lid 1 bedoelde bedragen zijn ook verschuldigd indien bij de uitvoering van de Overeenkomst schade is opgetreden.
4. Indien in afwijking van lid 1 van dit artikel door de Expediteur een krediettermijn wordt toegepast, is de Expediteur gerechtigd om een kredietbeperkingstoeslag in rekening te brengen.
5. Bij opzegging of ontbinding van de overeenkomst worden alle vorderingen - ook toekomstige - van de Expediteur terstond en in hun geheel opeisbaar. In elk geval zullen alle vorderingen terstond en in hun geheel opeisbaar zijn indien:
 - het faillissement van de Opdrachtgever wordt uitgesproken, de Opdrachtgever surseance van betaling aanvraagt of anderszins de vrije beschikking geheel of voor een belangrijk deel over zijn vermogen verliest;
 - de Opdrachtgever een akkoord aan zijn schuldeisers aanbiedt, in gebreke is met de nakoming van enige financiële verplichting jegens de Expediteur, ophoudt zijn bedrijf uit te oefenen of - ingeval van een rechtspersoon maatschap of vennootschap - indien deze ontbonden wordt.
6. De Opdrachtgever is verplicht om op eerste vordering van de Expediteur zekerheid te stellen voor hetgeen de Opdrachtgever aan de Expediteur is verschuldigd dan wel wordt verschuldigd. Deze verplichting bestaat ook, indien de Opdrachtgever zelf in verband met het verschuldigde reeds zekerheid heeft moeten stellen of heeft gesteld.

7. De Expediteur is niet verplicht uit eigen middelen zekerheid te stellen voor betaling van vracht, rechten, heffingen, belastingen en/of andere kosten, zo deze mocht worden verlangd. Alle gevolgen van het niet of niet dadelijk voldoen aan het verzoek van de expediteur tot een verplichting tot zekerheidstelling komen ten laste van de Opdrachtgever.

Indien de Expediteur uit eigen middelen zekerheid heeft gesteld, is hij gerechtigd van de Opdrachtgever onverwijlde betaling van het bedrag, waarvoor zekerheid is gesteld, te vorderen.

Waar mogelijk pleegt Expediteur voorafgaand overleg met de Opdrachtgever. Indien geen tijdig voorafgaand overleg mogelijk is, neemt Expediteur de maatregelen die hem het beste voorkomen in het belang van de Opdrachtgever en informeert de Opdrachtgever daaromtrent

8. De Opdrachtgever is te allen tijde verplicht in verband met de Overeenkomst door enige overheid in te vorderen dan wel na te vorderen of na te heffen bedragen alsmede daarmee samenhangende boetes aan de Expediteur te vergoeden.

Voorvoemde bedragen dienen eveneens door de opdrachtgever aan de expediteur te worden vergoed, indien de expediteur in verband met de Overeenkomst voor voornoemde bedragen door een door hem ingeschakelde derde wordt aangesproken.

9. De Opdrachtgever zal de Expediteur te allen tijde vergoeden de bedragen die als gevolg van onjuist geheven vrachten en kosten, alsmede alle extra kosten die van de Expediteur in verband met de opdracht worden gevorderd dan wel nagevorderd.

10. Beroep op verrekening van vorderingen tot betaling van vergoedingen voortvloeiend uit de Overeenkomst, van het uit anderen hoofde ter zake van de Diensten door de Opdrachtgever verschuldigde of van verdere op de Zaken drukkende kosten, met vorderingen van de Opdrachtgever of opschorting van voormelde vorderingen door Opdrachtgever is niet toegestaan.

Artikel 16. Toerekening betalingen en rechtelijke- buitengerechtigde kosten

1. Betalingen à conto worden geacht in de eerste plaats in mindering op concurrente vorderingen te zijn geschied.
2. De Expediteur is gerechtigd om buitengerechtigde en gerechtelijke kosten ter incasso van de vordering aan de Opdrachtgever in rekening te brengen. De buitengerechtigde incassokosten zijn verschuldigd vanaf het moment dat de Opdrachtgever in verzuim is en bedragen 10% van de vordering met een minimum van € 100,-.

Artikel 17. Zekerheden

1. De Expediteur heeft het recht de afgifte van Zaken, documenten en gelden, die de Expediteur uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, jegens een ieder te weigeren.
2. De Expediteur heeft een retentierecht op alle Zaken, documenten en gelden die hij uit welke

hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die de Expediteur ten laste van de Opdrachtgever en / of de eigenaar van de Zaken heeft of zal krijgen, ook ten aanzien van vorderingen welke geen betrekking hebben op die Zaken.

3. De Expediteur heeft een pandrecht op alle Zaken, documenten en gelden die de Expediteur uit welke hoofde en met welke bestemming ook onder zich heeft of zal krijgen, voor alle vorderingen die de Expediteur ten laste van de Opdrachtgever en / of de eigenaar van de Zaken heeft of zal krijgen.
4. De Expediteur zal een ieder die ten behoeve van de Opdrachtgever Zaken aan de Expediteur toevertrouwt voor het verrichten van Diensten, kunnen beschouwen als door de Opdrachtgever gevolmachtigd tot het vestigen van een pandrecht op die Zaken.
5. Indien bij afrekening een geschil ontstaat over het verschuldigde bedrag of ter bepaling daarvan een niet spoedig uit te voeren berekening nodig is, is, naar keuze van de Expediteur, de Opdrachtgever of hij die aflevering vordert gehouden op verzoek van de Expediteur het gedeelte over de verschuldigdheid waarvan overeenstemming bestaat terstond te voldoen en voor de betaling van het betwiste gedeelte of van het gedeelte, waarvan het bedrag nog niet vaststaat, zekerheid te stellen.
6. De Expediteur kan de in dit artikel genoemde rechten (pandrecht, retentie recht en recht om afgifte te weigeren) eveneens uitoefenen voor hetgeen hem door de Opdrachtgever nog verschuldigd is in verband met voorgaande opdrachten en voor hetgeen bij wijze van rembours op de zaak drukt.
7. Verkoop van enig onderpand geschiedt voor rekening van de Opdrachtgever op de bij de wet bepaalde wijze of, indien daaromtrent overeenstemming bestaat, onderhands.
8. Op eerste verzoek van de Expediteur zal de Opdrachtgever zekerheid stellen voor door de Expediteur aan derden of overheden betaalde of te betalen kosten en andere kosten die de Expediteur maakt of voorziet te zullen maken ten behoeve van de Opdrachtgever, waaronder onder meer vracht, havenkosten, rechten, belastingen, heffingen en premies.
9. De Expediteur is niet verplicht bij gebreke van documenten vrijwaringen af te geven of zekerheden te stellen. Indien de Expediteur een vrijwaring heeft afgegeven of zekerheid heeft gesteld, is zijn Opdrachtgever gehouden hem te vrijwaren tegen alle gevolgen daarvan.

Slotbepalingen

Artikel 18. Beëindiging van de Overeenkomst

1. De Expediteur kan de Overeenkomst met onmiddellijke ingang opzeggen ingeval de Opdrachtgever:
 - zijn beroep of bedrijf geheel of voor een belangrijk deel staakt;
 - de vrije beschikking over zijn vermogen of een belangrijk deel daarvan verliest;
 - zijn rechtspersoonlijkheid verliest, wordt ontbonden of feitelijk wordt geliquideerd;

- in staat van faillissement wordt verklaard;
 - een akkoord buiten faillissement aanbiedt;
 - surseance van betaling aanvraagt;
 - de beschikking over zijn goederen of een belangrijk deel daarvan verliest ten gevolge van beslaglegging.
2. Indien de Expediteur bij voortduring toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van één of meerdere van haar verplichtingen onder de Overeenkomst kan de Opdrachtgever, onverminderd zijn recht op vergoeding van geleden schade conform artikel 11, de Overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk ontbinden, nadat:
- hij de Expediteur door aangetekend schrijven gemotiveerd heeft aangegeven waarin de Expediteur is tekort geschoten en deze daarbij een termijn van minimaal dertig dagen voor nakoming heeft gesteld en;
 - de Expediteur bij afloop van die termijn nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan.
3. Indien de Opdrachtgever bij voortduring toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van één of meerdere van zijn verplichtingen onder de Overeenkomst kan de Expediteur onverminderd haar recht op vergoeding van geleden schade de Overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk ontbinden, nadat zij de Opdrachtgever door aangetekend schrijven een uiterste termijn van minimaal veertien dagen voor nakoming heeft gesteld en de Opdrachtgever bij afloop daarvan nog niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Indien door het stellen van een dergelijke termijn het belang van de Expediteur bij een ongestoorde exploitatie van zijn bedrijf op onevenredige wijze zou worden geschaad, kan zij ook zonder inachtneming van een uiterste termijn de Overeenkomst ontbinden.
4. Geen der Partijen kan de Overeenkomst ontbinden indien de tekortkoming, gezien haar bijzondere aard of geringe betekenis, de ontbinding met haar gevolgen niet rechtvaardigt.

Artikel 19. Procedures tegen derden

Gerechtelijke en arbitrale procedures tegen derden worden door de Expediteur niet gevoerd, tenzij deze zich daartoe op verlangen van de Opdrachtgever en voor diens rekening en risico bereid verklaart.

Artikel 20. Verjaring en verval

1. Onverminderd het in lid 5 van dit artikel bepaalde verjaart elke vordering door het enkele verloop van negen maanden.
2. Elke vordering jegens de Expediteur vervalt door het enkele verloop van 18 maanden.
3. De in de leden 1 en 2 genoemde termijnen, vangen aan op de dag volgende op die waarop de vordering opeisbaar is geworden, dan wel de dag volgende op die waarop de benadeelde met de schade bekend is geworden. Onverminderd het hiervoor bepaalde, vangen voornoemde termijnen voor vorderingen met betrekking tot beschadiging, waardevermindering of verlies van de zaken aan op de dag volgende op dag waarop de Zaken door de Expediteur zijn afgeleverd of hadden moeten worden afgeleverd.
4. In het geval de Expediteur door derden, waaronder enige overheid, wordt aangesproken, vangen de in lid 1 en 2 genoemde termijnen aan vanaf de eerste van de volgende dagen:

- de dag volgende op die waarop de Expediteur door de derde in rechte is aangesproken;
- de dag volgende op die waarop de Expediteur de tot hem gerichte vordering heeft voldaan.

Indien de Expediteur of een door hem ingeschakelde derde in bezwaar en/of beroep is gegaan, vangen de in lid 1 en 2 genoemde termijnen aan op de dag volgende op die waarop de uitspraak in bezwaar en/of beroep definitief is geworden.

5. Tenzij de situatie als bedoeld in lid 4 van dit artikel zich voordoet, begint, indien na de termijn van verjaring één van de partijen wordt aangesproken voor hetgeen door hem aan een derde is verschuldigd, een nieuwe termijn van verjaring te lopen die drie maanden belooft.

Artikel 21. Rechtskeuze

1. Alle Overeenkomsten waarop deze Voorwaarden van toepassing zijn, zijn onderworpen aan Nederlands recht.
2. Als plaats van vereffening en schaderegeling geldt de plaats van vestiging van de Expediteur.

Artikel 22. Citeertitel

Deze algemene voorwaarden kunnen worden aangehaald als "Nederlandse Expeditievoorwaarden".

Geschillen

Artikel 23. Arbitrage

1. Alle geschillen, die tussen de Expediteur en zijn wederpartij mochten ontstaan, zullen met uitsluiting van de gewone rechter in hoogste ressort worden beslist door drie arbiters conform het FENEX arbitragereglement. Het FENEX arbitragereglement en de actuele tarieven van de arbitrageprocedure zijn te lezen en downloaden via de FENEX website. Een geschil is aanwezig wanneer één der partijen verklaart dat dit het geval is.
Onverminderd het in de voorgaande alinea bepaalde staat het de Expediteur vrij vorderingen van opeisbare geldsommen, waarvan de verschuldigdheid niet door de wederpartij binnen vier weken na factuurdatum schriftelijk is betwist, voor te leggen aan de bevoegde Nederlandse rechter in de vestigingsplaats van de Expediteur. Eveneens staat het de expediteur vrij vorderingen met een spoedeisend karakter in kort geding voor te leggen aan de bevoegde Nederlandse rechter in de vestigingsplaats van de expediteur.
2. De arbitrage wordt beslecht door drie arbiters, tenzij geen der partijen een verzoek heeft ingediend om tot benoeming van arbiters over te gaan en partijen gezamenlijk aan het FENEX-secretariaat schriftelijk te kennen geven de arbitrage beslecht wens te hebben door de door hen gezamenlijk benoemde arbiter, met als bijlage de schriftelijke verklaring van de door hen gezamenlijk benoemde arbiter inhoudende zijn/haar aanvaarding van de benoeming en de werking en geldigheid van het FENEX arbitragereglement.
3. Eén der arbiters wordt benoemd door de Voorzitter respectievelijk Vice-voorzitter van de FENEX; de tweede wordt benoemd door de Deken der Orde van Advocaten van het

arrondissement waarbinnen vorenbedoelde Expediteur is gevestigd; de derde wordt benoemd door beide aldus aangewezen arbiters in onderling overleg.

4. De Voorzitter van de FENEX zal een ter zake van expeditie en logistiek deskundig persoon benoemen; de Deken der Orde van Advocaten zal verzocht worden een ter zake van expeditie en logistiek deskundige jurist te benoemen; als derde arbiter zal bij voorkeur gekozen moeten worden een persoon, die deskundig is ter zake van de tak van handel of bedrijf, waarin de wederpartij van de Expediteur werkzaam is.
5. Waar toepasselijk zullen arbiters de bepalingen van internationale vervoersverdragen, waaronder onder meer het verdrag betreffende de overeenkomst tot internationaal vervoer van goederen over de weg (CMR), toepassen.

FENEX, Nederlandse Organisatie voor Expeditie en Logistiek

PortCityII, Waalhaven Z.z. 19, 3^e etage, Havennummer 2235, 3089 JH Rotterdam

Postbus 54200, 3008 JE Rotterdam